ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών
ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

Γραπτός διαγωνισμός

GREEK LINGUISTICS OLYMPIAD

14 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2026

ΑΘΗΝΑ – ΕΚΠΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ – ΑΠΘ

Αγαπητή/έ μαθήτρια/ή,

Καλώς ήρθες στη 2η Πανελλήνια Μαθητική Ολυμπιάδα Γλωσσολογίας που διεξάγεται στη Φιλοσοφική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και στη Φιλοσοφική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης!

Παρακαλούμε να ακολουθήσεις τις παρακάτω οδηγίες για την ομαλή διεξαγωγή του διαγωνισμού.

Γενικές οδηγίες

- Συμπληρώνεις τα στοιχεία σου στην κόλλα αναφοράς (**Επώνυμο, Όνομα, Όνομα πατέρα, Όνομα μητέρας**).
- Διαβάζεις πολύ προσεκτικά την εκφώνηση των θεμάτων. Οποιαδήποτε απορία διατυπώνεται μόνο στην αρχή του διαγωνισμού.
- Η εξέταση θα διαρκέσει συνολικά **2 ώρες**. Από το αμφιθέατρο της εξέτασης **μπορείς να αποχωρήσεις**, αν το επιθυμείς, αφού παρέλθει τουλάχιστον **μισή ώρα μετά την έναρξη του διαγωνισμού**.
- Για την απάντηση των θεμάτων μπορείς να χρησιμοποιήσεις **μπλε ή μαύρο μόνιμο στυλό**.
- Οι απαντήσεις σου θα δοθούν **μόνο στην κόλλα αναφοράς** (κόλλα με τη γράμμωση) **και όχι πάνω στα θέματα**. Ως πρόχειρο μπορείς να χρησιμοποιήσεις το λευκό χαρτί Α4 που σου έχει δοθεί μαζί με τα θέματα. **Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού (μπλάνκο), καθώς και η χρήση κινητού τηλεφώνου**.
- Καθ' όλη τη διάρκεια της εξέτασης, παρακαλούμε να τηρούνται οι κανόνες ευπρέπειας και ακαδημαϊκής δεοντολογίας.
- Αν αντιμετωπίσεις κάποιο τεχνικό πρόβλημα, μην διστάσεις να απευθυνθείς στους επιτηρητές/στις επιτηρήτριες που βρίσκονται στον χώρο για να σε βοηθήσουν άμεσα.
- Όταν παραδώσεις το γραπτό σου στον επιτηρητή/στην επιτηρήτρια, θα παραλάβεις το Πιστοποιητικό Συμμετοχής.

Οδηγίες σε σχέση με τα θέματα

- Τα γλωσσικά δεδομένα που σας δίνονται αποδίδονται με τα σύμβολα του *Διεθνούς Φωνητικού Αλφαβήτου* (ΔΦΑ). Το ΔΦΑ έχει δημιουργηθεί από γλωσσολόγους προκειμένου να απεικονίζονται γραπτά αλλά και να προφέρονται οι φθόγγοι από τους οποίους αποτελούνται οι λέξεις σε όλες τις γλώσσες του κόσμου ανεξάρτητα από το πώς γράφονται. Στην Ελληνική, για παράδειγμα, η λέξη *θάλασσα* μεταγράφεται ως θalasa και η λέξη *οδηγώ* ως oðiɣo.
- Σου ζητάμε να λύσεις τρία θέματα (με επιμέρους ερωτήματα) με δεδομένα (λέξεις/φράσεις/προτάσεις) από τέσσερις διαφορετικές γλώσσες.
- Διάβασε καλά τις εκφωνήσεις και δες σε ποια ερωτήματα ζητάμε αιτιολόγηση και ανάπτυξη (δεν ζητάμε σε όλα). Θα εκτιμηθεί ιδιαίτερα η ικανότητα αναλυτικής και συνθετικής σκέψης, καθώς και η ορθή επιχειρηματολογία σε αυτά τα ερωτήματα.
- Για την απάντησή σου, δεν χρειάζεται να αντιγράψεις τις εκφωνήσεις. Αντιγράφεις μόνο το όνομα του κάθε θέματος και του κάθε ερωτήματος (π.χ. Θέμα 1/Ερώτημα 1ο).

Σου ευχόμαστε καλή επιτυχία και μια ευχάριστη, εποικοδομητική εμπειρία κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού!

Η επιστημονική επιτροπή της 2ης Πανελλήνιας Μαθητικής Ολυμπιάδας Γλωσσολογίας

<u>Θέμα 1ο: Ταμπάκ</u> [30 βαθμοί]

Η γλώσσα **Ταμπάκ** ανήκει στην οικογένεια των νειλοσαχαρικών γλωσσών και μιλιέται κατά βάση στις ορεινές περιοχές του Σουδάν στην Αφρική. Είναι μια γλώσσα που απειλείται με εξαφάνιση, καθώς μιλιέται μόνο από περίπου 800 ανθρώπους εξαιτίας της εξάπλωσης της αραβικής γλώσσας αλλά και των εμφύλιων πολέμων στην περιοχή του Σουδάν.

Παρακάτω σας δίνονται ορισμένες λέξεις της Ταμπάκ που δηλώνουν συγγενικές σχέσεις (οι λέξεις αποτυπώνονται με τα σύμβολα του ΔΦΑ), καθώς και ορισμένες από τις μεταφράσεις τους στα ελληνικά. Ο όροι *ετεροθαλής* και *ετεροθαλές* στα ελληνικά χρησιμοποιούνται για να δηλώσουν ότι δύο άνθρωποι είναι αδέλφια, αλλά έχουν ή διαφορετική μητέρα ή διαφορετικό πατέρα.

itɛndɔɔdʊtɛɛr	ανιψιά
maanita	αδέλφια της μητέρας
ɪldʊ	σύζυγος (η)
faafa	θείος από την πλευρά του πατέρα
tɔɔdʊ tɛɛr	κόρη
maa	(1) ……..
tɔɔdʊ	παιδί
afanita	αδέλφια του πατέρα
itɛ kɔtʊ	αδελφός
itɛ	αδέλφι
afa	(2) ……
afandɔɔdʊ	ετεροθαλές αδέλφι από την πλευρά (3) ……..
afanɪldʊ	(4) ……..
ʊtʊ tɛɛr	εγγονή

Ερώτημα 1ο [8 βαθμοί]

Να δοθούν οι μεταφράσεις που λείπουν στα (1), (2), (3) και (4) στον πίνακα.

Ερώτημα 2ο [10 βαθμοί]

Με βάση τα δεδομένα της Ταμπάκ και τις ελληνικές μεταφράσεις τους στον παραπάνω πίνακα, να εντοπίσετε τι πληροφορία δίνει το καθένα από τα στοιχεία -**a** (1), **tɛɛr** (2), **kɔtʊ** (3), **-n-** (4) και **-dɔɔdʊ-** (5) στις παρακάτω λέξεις (τα ζητούμενα στοιχεία εμφανίζονται με έντονη γραφή και υπογραμμισμένα).

1. maanit**a** 2. tɔɔdʊ **tɛɛr** 3. itɛ **kɔtʊ** 4. afa**n**dɔɔdʊ 5. itɛn**dɔɔdʊ**tɛɛr

Ερώτημα 3ο [12 βαθμοί]

Με βάση τα δεδομένα που έχετε για τον σχηματισμό και τη σημασία των όρων συγγένειας στη γλώσσα Ταμπάκ, να μεταφράσετε στη γλώσσα Ταμπάκ τις παρακάτω φράσεις που δηλώνουν συγγενικές σχέσεις.

1. αδελφή (όχι ετεροθαλής)

2. ανίψι (είτε αρσενικό είτε θηλυκό)

3. ξαδέλφη από την πλευρά του πατέρα (δηλ. η κόρη του θείου από την πλευρά του πατέρα)

<u>Θέμα 2ο Καπανάχουα και Γουαράο</u> [30 βαθμοί]

Παρακάτω παρατίθενται δεδομένα από τη γλώσσα **Καπανάχουα** (**Capanahua**), που μιλιέται στο Περού. Τα δεδομένα αποτυπώνονται με τα σύμβολα του ΔΦΑ.

Στην αριστερή στήλη βλέπετε τις μορφές των λέξεων, όπως εμείς ως γλωσσολόγοι θεωρούμε ότι αποτυπώνονται στο μυαλό (🧠) των ομιλητριών/ομιλητών της γλώσσας αυτής, προτού διάφοροι κανόνες προφοράς επιδράσουν και τις αλλάξουν κάπως. Αυτές οι 'νοητικές' μορφές τοποθετούνται σε πλάγιες γραμμές /…/. Στη δεξιά στήλη, βλέπετε πώς τελικά προφέρουν (🗣) οι ομιλήτριες/ομιλητές τις λέξεις αυτές. Αυτές οι 'προφορικές' μορφές τοποθετούνται μέσα σε αγκύλες […].

Ορισμένα σύμβολα μπορεί να μη σας είναι γνώριμα. Αυτά περιλαμβάνουν τα:

- [w] και [j], όπως στην αρχή των αγγλικών λέξεων *win* 'νίκη' και *yes* 'ναι', αντίστοιχα. Επειδή η προφορά των φθόγγων αυτών είναι κάτι μεταξύ συμφώνου και φωνήεντος, τα [w] και [j] ονομάζονται ημίφωνα.
- [ʔ]: περιγράφει το σύμφωνο που δημιουργείται όταν σταματάμε στιγμιαία τον αέρα στον λαιμό μας (σκεφτείτε το σύντομο διάλειμμα ανάμεσα στα φωνήεντα στο επιφώνημα «ά-α!» που λέμε όταν κάνουμε γκάφα).
- [h]: περιγράφει το σύμφωνο όπως στην αρχή της αγγλικής λέξης *head* 'κεφάλι' (ή όταν φυσάμε σε έναν καθρέφτη για να τον θολώσουμε).

Τέλος, το σύμβολο [˜] πάνω από κάποιους φθόγγους δηλώνει ότι οι φθόγγοι αυτοί είναι ρινικοποιημένοι, δηλαδή κατά την παραγωγή τους περνάει αέρας και από τη μύτη.

Κοιτάξτε τα δεδομένα στο (1).

Ερώτημα 1ο [3 βαθμοί]

Ποιοι φθόγγοι μπορούν να γίνουν ρινικοί [˜] και ποιοι δεν γίνονται ποτέ; Οργανώστε τους σε ομάδες ανάλογα με την περίπτωση.

Ερώτημα 2ο [3 + 3 = 6 βαθμοί]

(α) Τι προκαλεί τη ρινικοποίηση αυτή; (β) Προς ποια κατεύθυνση εξαπλώνεται;

(1) α.	/tsiponki/	[tsipõnki]	'με τη ροή του ποταμού'
β.	/wiranai/	[wirãnai]	'το έσπρωξα'
γ.	/hamawi/	[ɦãmawi]	'περπάτα από κάτω'
δ.	/hamaʔona/	[ɦãmãʔõna]	'βαδίζοντας προς'
ε.	/bimi/	[bĩmi]	'φρούτο'

Στο (2) έχετε κάποια δεδομένα ακόμα.

Ερώτημα 3ο [9 βαθμοί]

Περιγράψτε με ποιο τρόπο διαφέρουν τα δεδομένα στο (2) από αυτά που εξετάσατε στο (1).

(2)	α. /waran/	[warã]	‘κολοκύθα’
	β. /pojan/	[põjã]	‘μπράτσο / βραχίονας’
	γ. /bawin/	[bãw̃i]	‘γατόψαρο’

Στο (3) σας δίνουμε την προφορά κάποιων ακόμα λέξεων.

Ερώτημα 4ο [6 βαθμοί]

Σύμφωνα με τα όσα απαντήσατε παραπάνω, ποιες θεωρείτε ότι θα πρέπει να είναι οι ‘νοητικές’ (🧠) μορφές για αυτές τις λέξεις μέσα στις πλάγιες γραμμές;

(3)	/;;;/	[bõõ]	‘μαλλιά’
	/;;;/	[bãnawi]	‘φύτεψέ το!’
	/;;;/	[wirãnjasãʔnwi]	‘σπρώξ’ το για λίγο!’

Παρακάτω βλέπετε δεδομένα από μια άλλη γλώσσα, τη **Γουαράο (Warao)**, που μιλιέται στη Βενεζουέλα. Και εδώ υπάρχει ρινικοποίηση φθόγγων.

Ερώτημα 5ο [6 βαθμοί]

Περιγράψτε πώς λειτουργεί η ρινικοποίηση στη Γουαράο. Ποια είναι η βασική διαφορά από την Καπανάχουα;

(4)	α. /moau/	[mõãũ]	‘δώσ’ του το!’
	β. /nao/	[nãõ]	‘έλα!’
	γ. /inawaha/	[inãw̃ãñã]	‘καλοκαίρι’
	δ. /mojo/	[mõjõ]	‘θαλασσοπούλι’
	ε. /naote/	[nãõte]	‘αυτός θα έρθει’
	στ. /mehokohi/	[mẽñõkohi]	‘σκιά’
	ζ. /ahimu/	[ahimũ]	‘είδος μυρμηγκιού’
	η. /honiwaku/	[honĩw̃ãku]	‘χελώνα’

Θέμα 3: Ταμίλ [40 βαθμοί]

Η γλώσσα **Ταμίλ** είναι μια γλώσσα της Δραβιδικής οικογένειας και είναι μία από τις γλώσσες που μιλιούνται στην Ινδία, από περίπου 86 εκατομμύρια ανθρώπους. Στις μεταφράσεις των παρακάτω παραδειγμάτων από τη γλώσσα αυτή, τα κεφαλαία γράμματα σηματοδοτούν την έμφαση που δίνουμε σε μια φράση όταν θέλουμε να την αντιδιαστείλουμε με κάτι άλλο όπως στο παρακάτω παράδειγμα:

-Άκουσα καλά; Ο σκύλος έφαγε την κότα;

-Λάθος. ΤΟ ΨΑΡΙ έφαγε την κότα.

Χρησιμοποιήστε τις πληροφορίες που μπορείτε να αντλήσετε από τον πίνακα προκειμένου να απαντήσετε στα ερωτήματα 1 και 2.

(1) naigel koliai kondrener.	Οι σκύλοι σκότωσαν την κότα.
(2) yethai neetre antha pillaigel saapitener?	Τι έφαγαν εκείνα τα παιδιά χτες;
(3) meen koliai saapitethe.	ΤΟ ΨΑΡΙ έφαγε την κότα.
(4) pillai koliai kondrethe.	Το παιδί σκότωσε την κότα.
(5) neetre antha pillaigel yethai saapitener?	Τι έφαγαν εκείνα τα παιδιά χτες;
(6) koliai meen saapitethe.	Το ψάρι έφαγε ΤΗΝ ΚΟΤΑ.
(7) neetre antha pillaigel antha periya meenai saapitener.	Εκείνα τα παιδιά έφαγαν εκείνο το μεγάλο ψάρι χτες.
(8) neetre antha periya meenai yaar saapitethe?	Ποιος έφαγε εκείνο το μεγάλο ψάρι χτες;
(9) koli meenai saapitethe.	Η κότα έφαγε το ψάρι.
(10) nai periya koligelai saapitethe.	Ο σκύλος έφαγε τις μεγάλες κότες.
(11) neetre yaar antha periya meenai saapitener?	Ποιοι έφαγαν εκείνο το μεγάλο ψάρι χτες;
(12) nai koliai kondrethe.	Ο σκύλος σκότωσε την κότα.
(13) yaar neetre antha periya meenai saapitethe?	Ποιος έφαγε εκείνο το μεγάλο ψάρι χτες;
(14) neetre antha pillaigel antha periya meenai saapiteneraa?	Έφαγαν εκείνα τα παιδιά εκείνο το μεγάλο ψάρι χτες;
(15) antha pillaigel yeppoluthu antha periya meenai saapitener?	Πότε έφαγαν εκείνα τα παιδιά εκείνο το μεγάλο ψάρι;
(16) yeppoluthu pillaigel antha periya meenai saapitener?	Πότε έφαγαν ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ εκείνο το μεγάλο ψάρι;

<u>Ερώτημα 1ο</u> [12 βαθμοί]

Τα Ταμίλ έχουν δύο (2) τρόπους για να σχηματίζουν ερωτήσεις που ρωτάνε το “ποιος”, το “τι”, το “πότε” κ.λπ. (ερωτήσεις μερικής άγνοιας). Να περιγράψετε αυτούς τους δύο τρόπους με τη μορφή δύο ξεχωριστών κανόνων.

<u>Ερώτημα 2ο</u> [28 βαθμοί]

Μεταφράστε τις ακόλουθες προτάσεις στα Ταμίλ. Στις ερωτήσεις μπορείτε να χρησιμοποιήσετε έναν από τους δύο κανόνες που έχετε ορίσει παραπάνω. Προσέξτε συνολικά τη σειρά των λέξεων.

1. Τα παιδιά σκότωσαν την κότα χτες.
2. Ποιοι σκότωσαν χτες εκείνα τα μεγάλα ψάρια;
3. -Τα παιδιά έφαγαν τα ψάρια χτες;
   -ΤΗΝ ΚΟΤΑ έφαγαν τα παιδιά.
4. Χτες εκείνος ο σκύλος έφαγε την κότα. Πότε έφαγε ΤΑ ΨΑΡΙΑ ο σκύλος;
5. Σκότωσε τους μεγάλους σκύλους εκείνο το παιδί;